

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**R. P. Pavli Laymann è Societate I: Theologiae Moralis
Compendiv[m] absolutissimum et in quinq[ue] libros
partitum**

Laymann, Paul

Moguntiae

§. 3. De diuisione precij Simoniae.

urn:nbn:de:hbz:466:1-40716

tione pecuniam exigere, non ut precium pro collata facultate, sed ut pœnam seu mulctam pro commisso peccato ad pias causas applicandum.

§. III.

De Divisione precij simoniaci.

25 **P**recium simoniæ diuidi solet in munus (debitum iustitiæ commutatione pœnam & onus aliquod) à manu, munus à lingua, & munus ab obsequio. Per munus à manu non tantum intelligitur pecunia, sed omnis alia res naturalis precio æstimabilis, v. c. si quis Episcopo propter beneficium, vel ordines collatos aliquod debitum remittat simoniacum est.

26 Per munus à lingua intelligitur laus, adulatio, preces pro aliquo interponendæ ex vi pacti expressi vel taciti, ut res aliqua spiritualis vicissim conferatur v. c. Commendabo te apud Principem, si Ecclesiasticum beneficium meo filio conferas. Secluso autem pacto explicito, vel implicito non est simonia precibus vel adulationibus beneficium impetrare: Ratio est, quia ad simoniam non sufficit dare rem spirituales ex motiuo rei temporalis v. c. propter amicitiam: obsequia, preces, sed opus est ut detur pro re temporali tanquam pro precio videlicet in compensationem illius vel ex iustitiæ obligatione.

Per munus ab obsequio intelliguntur quæcumque alia obsequia seu seruitia alicui præstita, vel præstanda sub obligatione conferendi beneficium Ecclesiasticum. Simonia non est, si Episcopus vel collator famulo beneficium conferat sine vilo pacto, dummodo famulus non sine salario intuitu, & cum

cum spe beneficii acquirendi beneficium quod per-
niciosum & scandalosum.

Neque simoniacum est conferre beneficium Ec-
clesiasticum propter amicitiam consanguinitatem
aut actualem iniuriam tollendam; Ratio, quia non
quævis conditio promissioni, aut dationi adiecta
facit contractum reciprocum, in quo simonia fun-
dari debet, sed solum si conditio vicissim afferat o-
mnis seu obligationem iustitiæ, per modum cuius-
dam commutationis. Nam qui puellæ v. c. dotem
promittit sub conditione, si nuptias celebrarit, si re-
ligionem professâ fuerit, is non censetur onerosum
contractum celebrare, sed gratis promittere qua-
cunque sub conditione, modo ob causam.

NB. Eademque ratione reciprocus aut simonia-
cus contractus non est dare clerico victum seu sti-
pendium sustentationis propter officium, adeoque
sub conditione, si spiritualia gratis ministrer, alio-
quin verò restituere stipendium debeat tanquam
datum ob causam causâ non securâ. Similiter licitum
& in Ecclesia consuetum est, donare vel legare
Ecclesiæ fundum vel aliam rem temporalem sub
conditione applicationis ad determinatum usum
pium v. c. ut dies anniuersarius celebretur, etiam ex-
presso, ut si talis conditio non seruetur reuocari pos-
sit donatio aut legatum.

Latro se obligans, quod in posterum nihil damni
iniuste illaturus sit, nouam obligationem contrahit,
pro qua precium validè accipiet; simili ratione non
est simoniacum dare vel resignare alicui beneficium,
exigendo tanquam conditionem, ut is cui resigna-
tur ab actuali iniuria cesset, tunc enim non imponi-
tur ipsi noua obligatio, sed solum exigitur per se ex

iustitia debitum est. Simoniacum est, si ideo detur beneficium, si beneficium accipiens debeat promittere, quod futuro tempore nihil damni iniusto collatori aut resignatori illaturus sit.

- 29 Per se loquendo, non videtur esse simoniacum conferre beneficium debitori iniustam moram trahenti sub conditione praesentis vexationis statimamouendae: Ratio, quia hoc casu mutuans non censetur mutuam obligationem imponere mutuatario, quando ea solum sibi dari postulat, quae ex antecedentibus pactis liquido debentur.

§. IV.

De re spirituali, quae est materia Simoniae siue merx.

- 30 **D**octrinam seu instructionem scientiarum naturalium pro mercede locare aut quasi vendere non est simoniacum, quia non est res sacra, spiritualis, seu ad salutem animae instituta & actio instructionis voce facta precio aestimabilis est, peccatum tamen est plus iusto modo indebito, videlicet collectas à scholaribus exigere, praeterquam si privata instructione extraordinarium officium discipulis impendat. Nec simoniacum est, mercedem accipere pro doctrina Theologica, neque supernaturalis est ex parte principii, neque ex parte finis: Non principii, quia licet perfectus assensus Theologicus à fide supernaturali & infusa pendeat, ipsa tamen doctrina discursiva, quatenus discipulo proponitur, omnino naturalis & acquisita est, à supernaturali fide per se ac necessario dependeat, quod & argumento colligitur: quod etiam haereticus & fide supernaturali destitutus vnus etiam dubitans